

A
B
C
D
E

Staben
S O C I A L T J Ä N S T F Ö R V A L T N I N G E N

TJÄNSTEUTLÅTANDE 2004-10-12
SOTN 2004-11-30 DNR 105-568/2004

Handläggare: Anette Agenmark
Telefon: 508 25 008

Till
Socialtjänstnämnden

Förslag till reviderade riktlinjer för föräldrars ersättning till staden för
placerade barn

1 bilaga

Förslag till beslut

Socialtjänstnämnden godkänner förslaget till reviderade riktlinjer enligt bilagan
för egen del och överlämnar det till Kommunstyrelsen för beslut.

Dag Helin

Vera Josefsson

Sammanfattning

Alla föräldrar har enligt lag försörjningsskyldighet för sina barn. Om barnet inte bor tillsammans med en förälder ska föräldern betala ett underhållsbidrag. När barn är placerade i familjehem och eller på institution genom socialtjänsten har föräldrarna i stället skyldighet att bidra till kommunens kostnader för vården.

Gällande riktlinjer för fastställande av föräldrars ersättning till staden antogs av Kommunstyrelsen 1992. Syftet med föreslagen revidering är att anpassa riktlinjerna till nu gällande lagstiftning, att stärka likställigheten i staden samt att erbjuda vägledning och stöd för handläggningen.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts inom Staben för utredning och projekt. Uppgifter och synpunkter har inhämtats från Juridiska avdelningen vid Stadsledningskontoret. Diskussion har förts med sakkunniga vid stadsdelsförvaltningarna vilka även har lämnat synpunkter på förslaget. Ärendet föreläggs Socialtjänstnämnden 2004-11-30.

Bakgrund

Alla föräldrar har enligt lag försörjningsskyldighet för sina barn. Om barnet inte bor tillsammans med en förälder ska föräldern betala ett underhållsbidrag. När barn är placerade i familjehem och eller på institution genom socialtjänsten har föräldrarna i stället skyldighet att bidra till kommunens kostnader för vården. Det gäller både om placeringen är frivillig eller sker utan samtycke. Det gäller också både vid tillfälliga och stadigvarande placeringar. Skyldigheten upphör när barnet fyller 18 år. Var och en av föräldrarna ska ersätta kommunen med ett belopp som beräknas på samma sätt och är lika stort som återbetalningsbeloppet vid underhållsstöd.

Gällande riktlinjer för fastställande av föräldrars ersättning till staden för placerade barn under 18 år antogs av Kommunstyrelsen 1992. Syftet med revideringen är att anpassa riktlinjerna till nu gällande lagstiftning, att stärka likställigheten i staden när det gäller att ta ut ersättning från föräldrar samt att ge administrativt stöd och metodisk vägledning i handlägningsförfarandet.

Förvaltningens synpunkter

Ur ett stadsövergripande perspektiv anser förvaltningen att det är viktigt att få till stånd en enhetlig behandling av föräldrarnas ersättningsskyldighet oavsett vilken stadsdel som har placerat ett barn. Det bedöms också angeläget att underlätta hanteringen genom rutiner och hjälpmedel för handläggningen.

De nu gällande riktlinjerna innehåller i stort sett endast en anvisning om hur storleken på föräldrarnas ersättningsbelopp ska beräknas. Detta har medfört att tillämpningen skiljer sig mellan stadsdelarna när det gäller att över huvud taget utreda och fatta beslut om ersättning. Det skiljer sig också och när det gäller vilka fribelopps- och tidsgränser som tillämpas. Vid stadsdelsförvaltningarna upplevs handläggningen ofta som invecklad och tidskrävande. Dessutom upplevs hanteringen många gånger som känslig i relation till föräldrarna, särskilt om vården av barnet sker utan föräldrarnas samtycke.

I detta förslag till nya riktlinjer föreslås att en utredning om föräldrarnas försörjningsförmåga regelmässigt ska göras och att ett beslut om ersättningsbelopp alltid ska fattas för vardera föräldern när ett barn dygnetrunt placeras genom stadens försorg. Dessutom föreslås att utredaren så tidigt i utredningsprocessen som möjligt ska informera föräldrarna om deras ersättningsskyldighet samt om vilka konsekvenser i övrigt placeringen kan innebära för

deras ekonomi.

Materialet inleds med ett avsnitt som innehåller information om förutsättningar, gällande lagstiftning på området, socialtjänstens skyldigheter samt information om regler för angränsande bidrag och ersättningar.

Därefter följer ett avsnitt som anger vilka tids- och beloppsgränser som ska gälla för uttag av ersättningen från föräldrarna. Förvaltningens förslag i detta sammanhang är att beslut om föräldrarnas ersättning alltid ska fattas så snart *placeringstiden överstiger en månad*, dvs. att föräldern inte har barnet hemma på minst en månad. Vidare föreslår förvaltningen att om det framräknade ersättningsbeloppet blir lägre än *100 kr per barn och månad* ska ersättningen inte tas ut från föräldern.

Utgångspunkten för förvaltningens förslag är att dessa följer Försäkringskassans regler för rätten till underhållsstöd samt regler för återbetalningsbeloppet vid underhållsstöd, eftersom ersättningsbeloppet beräknas på samma sätt och är lika stort som återbetalningsbeloppet. I enlighet med detta resonemang följer förvaltningens förslag när det gäller umgängesavdrag också Försäkringskassans regler för umgängesavdrag vid underhållsstöd.

Slutligen följer ett avsnitt med handläggningsrutiner vars syfte är att ge en metodiskt vägledning för handläggaren och i särskilda bilagor återfinns blanketter som kan användas som hjälpmedel i handläggningen.

Riktlinjerna reglerar ej handläggningen med avseende på vilken befattning som ska ansvara för uppgifterna vid förvaltningarna, dvs. organisation, delegation och rutiner för kravhantering beslutas och säkerställs av respektive stadsdelsnämnd.

Bilaga:

Riktlinjer för handläggning av föräldrars ersättning till staden för placerade barn.